

PETER R. HOLM VERSEI

A SZERETŐK (MARC CHAGALL)

Álmuk körül
bezáródik a város
és dül a hold vihara csöndben
a házak mentén . . . Azért ébrednek csak,
hogy újból elpihenjenek
egymás szemében: Valami nagy, zavaró
tisztaságtól lélegzetük
végtelen leheletté válik,
miközben a zöld és kék
pillanatok virágillata
szálló felhők fölé
emelinti fel őket . . .

Mélyen alattuk
elpirul háztető s torony
a napban . . . A szeretők eget nyitó
fényfuvolák felé lebegnek örökéig . . .

AZ ÁLOM KÉPEI

Az álom képei, miket nem birtokolhatunk
s nem hívhatunk ide, egymásnak ellentmondó villanások
szörnyű látomásokba csúsznak át, az összefüggés
csak nehezen áll össze s ki is törlődik végül,
miként a víztükör eltorzítja saját
látványunkat, mikor kódarabot hajítunk
csendes felületére, kódarabot, ami
egyúttal önmagában hordja teljes súlyát
ébredésünknek is . . . S mikor a tükör
megintcsak helyreáll, már másmilyen lesz minden
s tekintetünk se képes tükrözni már mást, csupán
a szédítő ürességet a sivár mélységek fölött . . .

ELŐLÉP A NAPPAL

Erdő, rezzenetlen csend, megmerevedett
ágak fonata. Előlép a nappal,
kiül arcunkra és szavak után kutat,
hogy kimondhassa az elúszó
képeket, a madár röptét a ködön át,
a jeleket, a gyorsan eltűnőket.

SZTÁLINGRÁD

1942–43 tele. Emlékszem,
apám kiteregette a térképet
az íróasztalára és kört rajzolt
rá egy bizonyos ponton, lassú
s gondos igyekezettel keretezte be
ceruzájával a nevet: Sztálingrád.

Egyetlen más szónak se volt akkoriban
 súlyosabb csengése. Gyerekkoromtól
 voltam valóban épp s Sztálingrád
 volt az a szó, mivel a háború,
 ez a messzi, zsidbasztó izgalom,
 hirtelenül oly közel rukkolt hozzám,
 az elsötétítésnél is közelebbre,
 közelebbre a jegyrendszerrel s az iskolai
 légiriadóknál is. S amikor estelente
 elfújtam a lámpát, a sok halottra
 kellett gondolnom s a nem-halottakra,
 de kik bármikor eleshettek, s a hidegre,
 a romokon mászókra, a szögesdrótra, a hóra,
 mi egyre hullt csak halottakra, hóval
 teli mezőkre s az én nyugtalan álmomra . . .

Ó, EZEK A SZUROKSÖTÉT DECEMBERI REGGELEK

Ó, ezek a szuroksötét decemberi reggelek,
 mikor a villany-ébredtőóra hangja végigcsörgedezik
 az elrojtosodott idegpályák
 egybefonódott kötegein. Erőfeszítést igénylő, bizonytalan
 kipattanás a dunya barlangmeleg világából
 a térdhajlítások sorozatához. Megveregetni
 gyengéden a feleség hátát. Ó, ez a borosta-
 benőtte várakozás az új napot illetőleg,
 habzó borotvakrém, aeroszoldoboz-friss
 cirkuszbohóc arcod. Résre kinyitott ablak,
 hogy motozhasson a hóillatú levegő agyadban
 a félbeszakadt gondolatok romjain. A konyhában
 határozottan megragadni a sajtvágot.
 Az újságolvasás önáltatása, hogy ugye milyen nagy
 az érintkezési felületed a valósággal. Végül
 a kávékortyok sötét erőtere. Megmenekedve!

Sulyok Vince fordítása

Peter R. Holm 1931-ben született. Költő és közgazdász. Az irodalmi életben 1955-ben tűnt föl *Árnyak egy valóság körül* című kötetével, amelyik már címével is a költői modernizmus melletti elkötelezettségeről vall. A versművészet, a művesség öröme azonban nem idegen tőle, s szabad verselési technikájában is könnyű észrevenni a csiszoltságot és műgondot. Az üres, mindenáron modernkedőktől abban is különbözik, hogy az intellektus mellett szerephez jutnak nála az érzelmek is. Költészete egyébként tipikusan elmélkedő jellegű. Ő is osztja nemzedékének intenzív érdeklődését az iránt, hogy az elfogadott vélekedéseket és igazságokat a maga saját és sajátos filozófiai segédeszközeivel vizsgálja és értékeli újra. Verseiben azonkívül jelentős helyet kap a táj és a természet is, képeinek és szimbólumainak szinte kimeríthetetlenül gazdag tárházaként. Talán nincs is olyan verse, amelyikben ne lehetnének tanúi lélek és természet termékeny összjátékának: a táj mintegy tolmácsává válik a létnek. Kötetei közül az 1960-as *Beavatás a tengernél*, az 1962-es *Kőkor* és a rá következő évben megjelent *Hirtelen táj* tűnnek ki leginkább.

S. V.